

Forskrift om rammeplan for yrkesfaglærerutdanning for trinn 8-13

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet [dato] med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1.april 2005 nr 15 § 3-2 nr. 2

§1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

Forskriftens virkeområde er yrkesfaglærerutdanning for trinn 8-13.

Forskriftens formål er å legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en yrkesfaglærerutdanning for trinn 8 – 13 som er profesjonsrettet, forsknings- og erfaringsbasert og av høy faglig kvalitet. Institusjoner som tilbyr denne utdanningen skal legge til rette for en integrert utdanning med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, yrkesfag og praksis. Utdanningen må forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringa.

Utdanningen skal sikre at kandidatene kan videreutvikle skolen som en institusjon for læring og dannelse i et demokratisk samfunn. Utdanningen skal ivareta perspektiver knyttet til likestilling og det flerkulturelle samfunn, og skape forståelse for den inkluderende skole, uavhengig av forutsetninger, sosial, kulturell og språklig bakgrunn.

Utdanningen skal sikre at kandidatene kan ivareta opplæring om samiske forhold og har kunnskap om samiske ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for trinn 8-13.

§ 2 LÆRINGSUTBYTTE

Kandidaten skal etter fullført yrkesfaglærerutdanning ha følgende samlede læringsutbytte, definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

KUNNSKAP

Kandidaten

- har kunnskap om gjeldende lovverk og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- har bred kunnskap om yrkesfag, pedagogikk og yrkesdidaktikk, arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- kan se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- har kunnskap om skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag, og det helhetlige opplæringsløpet fra ungdomstrinnet til endt fag- eller yrkesopplæring (8 -13 trinn).
- har bred kunnskap om ungdomskultur, ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen innenfor det yrkespedagogiske og det yrkesfaglige området, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet

FERDIGHETER

Kandidaten

- kan anvende sine yrkesfaglige, pedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kunnskaper
- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring tilpasset elevenes/lærlingenes behov
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling, gi læringsfokuserte tilbakemeldinger og bidra til at elevene/lærlingene kan reflektere over egen læring
- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8-13.trinn)

- kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttryksformer, og reflektere over egen yrkesutøvelse og justere denne under veiledning
- kan bruke og henvise til relevante forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- har innsikt i relevante faglige og yrkesetiske problemstillinger kan formidle sentralt fagstoff skriftlig, muntlig og gjennom andre dokumentasjonsformer og via faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne kan motivere for elevenes/lærlingenes læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet
- kan analysere egne behov for kompetanseheving og ha endrings- og utviklingskompetanse for å møte framtidens behov i skole, arbeids- og samfunnsliv
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeidsliv, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis
- kan bygge gode relasjoner til elever/lærlinger og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø, også for minoriteter og i manns- eller kvinnedominerte miljøer
- kan bygge gode relasjoner til foresatte, kommunisere og samarbeide med andre aktuelle samarbeidspartnere

§ 3 STRUKTUR OG INNHOLD I YRKESFAGLÆRERUTDANNINGEN

Treårig yrkesfaglærerutdanning kvalifiserer for undervisning på trinn 8-13.

Yrkesfaglærerutdanningen skal ha et omfang på 180 studiepoeng og bestå av:

- *Profesjonsfag 60 studiepoeng med veiledet yrkespedagogisk praksis – pedagogikk 30 studiepoeng og yrkesdidaktikk 30 studiepoeng*
- *Yrkesfag 120 studiepoeng med veiledet yrkesfaglig praksis – yrkesfaglig bredde 60 studiepoeng og yrkesfaglig dybde 60 studiepoeng*

Utdanningen organiseres i to emnegrupper.

Emnegruppe 1: *Ledelse av læreprosesser* - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv

Emnegruppe 2: *Skolen i samfunnet* - ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv

Emnegruppene inndeles i ulike integrerte emner. Institusjonenes programplaner skal knytte profesjonsfag, yrkesfag og praksis til de to emnegruppene.

Studentene skal levere en bacheloroppgave i 3. studieår. Oppgaven utgjør 30 studiepoeng og skal være tverrfaglig. 10 studiepoeng kobles til profesjonsfaget (pedagogikk og yrkesdidaktikk) og 20 studiepoeng til yrkesfaget (yrkesfaglig bredde).

Institusjonene skal legge til rette for fleksible organiseringsformer, et internasjonalt semester og et internasjonalt perspektiv i utdanningen.

Profesjonsfag

Faget skal ivareta sammenhengen mellom profesjonsfag, yrkesfag og pedagogisk praksis i utdanningen og skal være gjennomgående i hele utdanningen. Faget skal danne den lærerfaglige plattformen i utdanningen, være praktisk rettet, være et verdi- og dannelsesfag og gi studentene en

felles identitet som lærer i skolen. Profesjonsfaget skal bidra til kunnskap om mangfoldet i elevenes bakgrunn og faglige forutsetninger, og bidra til at studentene utvikler kompetanse om ungdoms utvikling, læring og om ungdomskultur.

Yrkesfag

Faget skal videreutvikle studentenes yrkesfaglige kompetanse utover Vg3-nivå innenfor sitt yrkesområde (yrkesfaglig dybde). Det skal også gi innsikt i fellestrekk og særtrekk i de fagene/yrkene som inngår i utdanningsprogrammet studentene skal undervise i på ungdomstrinnet, og bredde Vg1 og Vg2 (yrkesfaglig bredde). Faget knyttes til profesjonsfaget og yrkesfaglig praksis i arbeidslivet, og skal være gjennomgående i hele utdanningen.

Praksis

Praksisopplæring skal være veiledet, vurdert og variert, inngå som en integrert del av begge emnegruppene og fordeles over semestrene utdanningen pågår. Det skal være progresjon i praksisopplæringen.

Omfanget av praksisopplæringen skal være minimum 130 dager, fordelt med 70 dager veiledet yrkespedagogisk praksis (8.-13.trinn), og 60 dagers veiledet yrkesfaglig praksis knyttet til arbeidslivet.

Yrkespedagogisk praksis skal i hovedsak gjennomføres i videregående skole og fordeles på ulike trinn. Minst ti dager skal gjennomføres på ungdomstrinnet (8.–10. trinn).

§ 4 NASJONALE RETNINGSLINJER, KJENNETEGN OG PROGRAMPLAN

Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for fagene og indikatorer for hva som kjennetegner lærerutdanning av høy kvalitet. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner for yrkesfaglærerutdanningen med bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Programplan skal vedtas av institusjonenes styre

§ 5 FRITAKSBESTEMMELSER

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av yrkesfaglærerutdanningen kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler. Søkere med *praktisk pedagogisk utdanning* med yrkesdidaktikk kan gis fritak for inntil 60 studiepoeng pedagogikk og yrkesdidaktikk.

Dokumentasjon av realkompetanse kan gi grunnlag for fritak.

Fritak/innpass skal føres på vitnemålet og dokumentasjon av realkompetanse må følge vitnemålet.

§ 6 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

Forskriften trer i kraft [dato]. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013-2014.

Studenter som følger tidligere rammeplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 31. desember 2018. Fra dette tidspunkt oppheves forskrift til rammeplanene for den treårige yrkesfaglærerutdanningen, fastsatt 10.januar 2006.